

31969R2603

27.12.1969

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 324/25

**NÕUKOGU MÄÄRUS (EMÜ) nr 2603/69,
20. detsember 1969,
millega kehtestatakse ühised ekspordieeskirjad**

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

suundumusi, majanduse ja kaubanduse olukorra eri tahke ja vajaduse korral võetavaid meetmeid;

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 111 ja 113,

võttes arvesse põllumajandusturgude ühist korraldust ja töödeldud põllumajandustooteid käsitlevaid õigusakte, mis on vastu võetud vastavalt asutamislepingu artiklile 235, eriti nimetatud dokumentide neid sätteid, mis võimaldavad teha erandi üldpõhimõttest, mille kohaselt koguselisi piiranguid või samaväärse toimega meetmeid võib asendada üksnes samade õigusaktidega ettenähtud meetmetega,

selle kontrolli tulemusena võib ilmned, et ühendus peaks teatava ekspordi üle järelevalvet teostama, või et kaitseks ettenägematute asjaolude vastu tuleks rakendada kaitsemeetmeid; vajadus kiire ja tõhusa tegutsemise järele on põhjuseks, et komisjonile antakse õigus nende meetmete üle otsustada, kuid ilma et see piiraks nõukogu edaspidist seisukohavõttu, kuna nõukogu ülesandeks on ühenduse huvidega kooskõlas oleva poliitika vastuvõtmine;

võttes arvesse komisjoni ettepanekut:

ühenduse huvide seisukohast vajalikud kaitsemeetmed tuleks vastu võtta olemasolevaid rahvusvahelisi kohustusi nõuetekohaselt silmas pidades;

ning arvestades, et

pärast üleminekuperioodi lõppu peab ühine kaubanduspoliitika põhinema ühtsetel põhimõtetel, muu hulgas ekspordi osas; kõnealuse poliitika ellurakendamine nõuab selle järkjärgulist standardimist üleminekuperioodi jooksul;

on soovitat, et liikmesriikidele antaks õigus teatavates tingimustes ja eeldusel, et nende tegevus on vaid ajutine, võtta iseseisvalt kaitsemeetmeid;

seepärast tuleks sätestada ühised eeskirjad EMÜ ekspordi kohta;

on soovitat, et nende kaitsemeetmete toimimise ajal oleks võimalik korraldada konsultatsioone meetmete mõju kontrollimiseks ja välja selgitamiseks, kas nende kohaldamise tingimused on veel täidetud;

eksport on kõikides liikmesriikides peaaegu täielikult liberaliseeritud; seetõttu on võimalik ühenduse põhimõttena kehtestada, et kolmandatesse riikidesse suunduvale ekspordile ei seata mingeid piiranguid, kui käesolevas määruses sätestatud eranditest ei tulene teisti ja ilma et see piiraks meetmeid, mida liikmesriigid võivad võtta vastavalt asutamislepingule;

teatavate toodete suhtes ei tuleks ühenduse liberaliseerimiskorda ajutiselt kohaldada kuni ajani, mil nõukogu on kehtestanud nende kohta ühised eeskirjad;

komisjonile tuleb teatada, kui liikmesriik leiab, et turu ebahariliku arengu tõttu võivad vajalikuks osutuda kaitsemeetmed;

käesolevat määrust kohaldatakse kõikide toodete suhtes, nii tööstus- kui ka põllumajandustoodete suhtes; see peaks toimima põllumajandusturgude ühist korraldust kehtestavate õigusaktide ja vastavalt asutamislepingu artiklile 235 vastuvõetud töödeldud põllumajandustooteid käsitlevate spetsiaalsete õigusaktide täiendusena; siiski tuleks vältida käesoleva määruse sätete ja nende õigusaktide sätete kattumist, eelkõige kaitseklauslite osas,

on oluline, et ühenduse tasandil ja nõuandekomitees kontrollitaks eelkõige selle teabe alusel ekspordi tingimusi, ekspordi

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

b) meetmeid, mida vajaduse korral tuleb vastu võtta.

I JAOTIS

Üldpõhimõte

Artikkel 5

Artikkel 1

Toodete eksport Euroopa Majandusühendusest kolmandatesse riikidesse on vaba, see tähendab, et toodete suhtes ei kohaldata mingeid koguselisi piiranguid, välja arvatud need, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätete alusel.

Teatava toote osas majandusliku ja kaubandusliku olukorra hindamiseks võib komisjon liikmesriikidelt nõuda selle toote turusuundumusi kajastavate statistiliste andmete esitamist ja nõuda selleks, tegutsedes vastavalt oma siseriiklikule õigusele ja komisjoni kindlaksmääratud korrale, niisuguse toote ekspordi üle järelevalve teostamist. Liikmesriigid teevad kõik, et rahuldada komisjoni nõudmisi ja edastavad komisjonile nõutud andmed. Komisjon teavitab teisi liikmesriike.

II JAOTIS

Ühenduse teavitamis- ja nõustamiskord

III JAOTIS

Kaitsemeetmed

Artikkel 2

Artikkel 6

Kui liikmesriik leiab, et turu ebahariliku arengu tõttu võib osutuda vajalikuks rakendada kaitsemeetmeid III jaotise tähenduses, teatab ta sellest komisjonile, kes teavitab teisi liikmesriike.

1. Vältimaks esmatarbekaupade puudusest tulenevat kriitilist olukorda või parandamiseks niisugust olukorda, ning kui ühenduse huvid nõuavad kohest sekkumist, võib komisjon kas liikmesriikide taotlusel või omal algatusel ja võttes arvesse toodete omandusi ja kõnealuse tehingu muud eripära, kehtestada toote ekspordi suhtes ekspordiloo esitamise nõude, mille väljaandmist reguleerivad sätted ja mille suhtes kehtivad piirangud, mis komisjon kehtestab kuni nõukogu edasise tegevuseni vastavalt artiklile 7.

Artikkel 3

1. Konsultatsioone võib pidada igal ajal, kas liikmesriigi taotlusel või komisjoni omal algatusel.

2. Nõukogu ja liikmesriike teavitatakse võetud meetmetest. Meetmed jõustuvad kohe.

2. Konsultatsioonid toimuvad nelja tööpäeva jooksul pärast seda, kui komisjon on artiklis 2 osutatud teabe kätte saanud, ja igal juhul enne mis tahes meetmete võtmist vastavalt artiklile 5–7.

Artikkel 4

1. Konsultatsioonid toimuvad nõuandekomitees (edaspidi "komitee"), mis koosneb iga liikmesriigi esindajatest ja mille eesistuja on komisjoni esindaja.

3. Need meetmed võivad piirduda teatavatesse riikidesse suunduva ekspordiga või ühenduse teatavatest piirkondadest tuleva ekspordiga. Need ei mõjuta tooteid, mis on juba teel ühenduse piirile.

2. Komitee kutsub kokku eesistuja. Eesistuja annab kõikidele liikmesriikidele võimalikult kiiresti kogu asjakohase info.

4. Kui liikmesriik on taotlenud komisjoni sekkumist, võtab viimane selle kohta otsuse vastu kõige rohkem viie tööpäeva jooksul alates taotluse saamisest. Kui komisjon ei rahulda taotlust, teatab ta viivitamata oma otsusest nõukogule, kes võib kvalifitseeritud häälteenamusega otsustada teisti.

3. Konsultatsioonid hõlmavad eelkõige:

a) ekspordi tingimusi, ekspordi suundumusi ning majanduse ja kaubanduse olukorra erinevaid tahke seoses kõnealuse tootega;

5. Iga liikmesriik võib esitada võetud meetmed nõukogule läbi vaatamiseks kaheteistkümne tööpäeva jooksul alates nende

teatavakstegemise päevast. Nõukogu võib kvalifitseeritud hääleteenamusega otsustada, et tuleb võtta teistsugune meede.

6. Kui komisjon on tegutsenud vastavalt lõikele 1, teeb ta hiljemalt kaksteist päeva pärast oma võetud meetme jõustumist nõukogule ettepaneku artiklis 7 sätestatud asjakohaste meetmete kohta. Kui nõukogu ei ole pärast kuue nädala möödumist komisjoni võetud meetme kehtestamisest ettepaneku kohta otsust teinud, loetakse see meede tühistatuks.

Artikkel 7

1. Kui ühenduse huvid seda nõuavad, võib nõukogu komisjoni ettepanekul võtta kvalifitseeritud hääleteenamusega vastu asjakohased meetmed:

- vältimaks esmatarbekaupade puudusest tuleneva kriitilise olukorra teket või parandamiseks niisugust olukorda;
- võimaldamaks ühenduse või kõikide liikmesriikide võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmist eelkõige esmatarbekaupade osas.

2. Need meetmed võivad piirduda teatavatesse riikidesse suunduva ekspordiga või ühenduse teatavatest piirkondadest tuleva ekspordiga. Need ei mõjuta tooteid, mis on juba teel ühenduse piirile.

3. Koguseliste piirangute määramisel võetakse eelkõige arvesse:

- enne käesoleva jaotise tähenduses kaitsemeetme jõustumist tavalistel tingimustel sõlmitud ja asjaomase liikmesriigi siseriiklike õigusaktide kohaselt komisjonile teatavaks tehtud lepingute alusel eksporditavate toodete hulka ja
- vajadust mitte kahjustada selle eesmärgi saavutamist, milleks koguselised piirangud kehtestati.

Artikkel 8

1. Kui liikmesriik leiab, et tema territooriumil on tekkinud niisugune olukord, nagu ühenduse suhtes on määratletud artikli 6

lõikes 1, võib ta ajutise kaitsemeetmena kehtestada toote ekspordi suhtes ekspordiloo esitamise nõude, mille väljaandmist reguleerivad sätted ja mille suhtes kehtivad piirangud, mis liikmesriik kehtestab.

2. Liikmesriik võtab niisuguse meetme pärast komitees esitatud arvamuste ärakuulamist või kui see ei ole võimalik asja kiireloomulisuse tõttu, pärast komisjonile teatamist. Komisjon teavitab teisi liikmesriike.

3. Komisjonile teatatakse meetmest kohe pärast selle vastuvõtmist teleksi teel; niisugune teatamine on samaväärne taotlusega artikli 6 lõike 4 tähenduses. Seda meetet kohaldatakse ainult kuni komisjoni vastuvõetud otsuse jõustumiseni.

4. Käesoleva artikli sätteid kohaldatakse kuni 31. detsembrini 1972. Nõukogu otsustab enne seda kuupäeva komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud hääleteenamusega, milliseid muudatusi on vaja sinna teha.

Artikkel 9

1. Artiklites 6–8 osutatud meetmete kehtivusajal toimuvad komitees konsultatsioonid kas liikmesriigi taotlusel või komisjoni omal algatusel. Nende konsultatsioonide eesmärk on:

- a) kontrollida meetmete mõju;
- b) teha kindlaks, kas nende kohaldamistingimused on täidetud.

2. Kui komisjon leiab, et mõni artikliga 6 või 7 ettenähtud meede tuleks tühistada või et seda peaks muutma, toimitakse järgmiselt:

- a) kui nõukogu ei ole komisjoni võetud meetme kohta otsust vastu võtnud, siis komisjon muudab seda meetet või tühistab selle viivitamata ja esitab nõukogule kohe aruande;
- b) kõikidel muudel juhtudel teeb komisjon nõukogule ettepaneku nõukogu vastuvõetud meetmete tühistamiseks või muutmiseks. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud hääleteenamusega.

IV JAOTIS

Artikkel 12

Ülemineku- ja lõppsätted

Artikkel 10

Kuni ajani, mil nõukogu, toimides komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega, kehtestab käesoleva määruse lisas loetletud toodete suhtes ühised eeskirjad, ei kehti kõnealuste toodete suhtes artiklis 1 sätestatud ühendusest eksportimise vabadus.

Artikkel 11

Ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist, ei takista käesolev määrus liikmesriike kehtestamast või kohaldamast ekspordi koguselisi piiranguid, selleks et tagada kõlblus, avalik kord või julgeolek ning inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitse ning kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse kaitse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitse.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 20. detsember 1969

1. Käesoleva määruse kohaldamine ei piira põllumajandusturgude ühist korraldust kehtestavate õigusaktide ja vastavalt asutamislepingu artiklile 235 vastuvõetud töödeldud põllumajandustoodeteid käsitlevate spetsiaalsete õigusaktide kohaldamist; see toimib nimetatud õigusaktide täiendusena.

2. Nendes õigusaktides käsitletud toodetest ei kehti artiklid 6–8 siiski nende toodete suhtes, mille kohta ühenduse kolmandate riikidega kauplemise eeskirjades nähakse ette koguseliste ekspordipiirangute kohaldamine. Artiklit 5 ei kohaldata nende toodete suhtes, mille kohta nimetatud eeskirjades on kehtestatud litsentsi või muu ekspordidokumenti esitamise nõue.

Artikkel 13

Käesolev määrus jõustub 31. detsembril 1969.

Nõukogu nimel

eesistuja

H. J. DE KOSTER

LISA

Ühise tollitariifistiku nr	Kauba kirjeldus
1	2
06.01	Lilled ja ilutaimede sibulad, mugulad, muguljuured, juurmugulad ja risoomid, puhke-, kasvu- või öitsemisjärgus:
A	— Puhkeseisundis ...
06.02	Muud elustaimed, sh puud, põõsad, juured, pistikud ja pookoksad:
ex A	— Juurdumata humalapistikud
07.01	Juurvili, värske või jahutatud:
A	— Kartul
07.05	Kuivatatud poetatud kaunviljad, sh kooritud või poolitatud:
ex A	— Uba, külvamiseks mõeldud
	— Aed- ja põldhernes, külvamiseks mõeldud
	— Pölduba (<i>vicia faba varminor</i>), külvamiseks mõeldud
	— Söödauba (<i>vicia faba var-megalosperma</i>), külvamiseks mõeldud
09.01	Kohv (röstitud või röstimata, kofeiiniga või ilma); kohvikestad ja -koored; kohvi sisaldavad kohviasendajad, olenemata kohvisisalduse määra:
A	— Kohv
12.03	Seemned, viljad ja eosed, külvamiseks mõeldud
12.05	Sigurijuured, värsked või kuivatatud, terved või tükeldatud, röstimata
14.01	Peamiselt punumiseks kasutatav taimne materjal (näit puhastatud, pleegitatud või värvitud õled, pajuviitsad, pilliroog, kõrkjad, rotang, bambus, raffia ja niinekoor:
B	— Bambus, rotang jms
14.05	Mujal nimetamata taimsed tooted:
ex B	Lehtadru, samblikud, iiri sammal, pruunvetikad, merevetikad, geliidium
21.02	Kohvi-, tee- ja mateekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid; nendest ekstraktidest, essentsidest ja kontsentraatidest valmistatud tooted:
ex A	— Kohviekstraktid, -essentsid ja -kontsentraadid, kohviasendajateta
ex 23.05	Käärimisette; viinakivi:
	— Käärimisette, sisaldab alla 6 massiprotsendi veini; viinakivi
26.03	Tuhk ja jäägid (v.a raua- ja terasetööstuse tuhk ja jäägid), sisaldavad metalli või metallikoostisosi

Ühise tollitariifistiku nr	Kauba kirjeldus
1	2
27.09	Toornafta ja bituminoosetest mineraalidest toorõlid
27.10	Naftaõlid ja bituminoosetest mineraalidest mineraalõlid (v.a toorõlid); mujal nimetamata õlid (põhikomponendina sisaldavad 70 massiprotsenti või rohkem naftaõlisisid või bituminoosetest mineraalidest mineraalõlisisid, kusjuures need õlid on toodete põhikoostisosaks):
A	— Kerged õlid
B	— Keskmised õlid
ex C	— Rasked õlid, v.a kellade ja käekellade jms tarbeks kasutatavad määrideõlid, väikestes mahutites, õli netosisaldusega kuni 250 g
28.38	Sulfaadid (sh maarjas) ja persulfaadid:
ex A II	— Vasksulfaat
ex 29.40	Ensüümid: — Lamba- või kitselaap
31.03	Fosforvæetised (mineraalsed või keemilised):
A I	— Aluseline räbu
36.06	Tuletikud (sh Bengali tikud)
ex	— Valmistatud eraklientidele
37.04	Fotoplaadid ja film, valgustatud, ent ilmutamata, negatiiv- või positiivfilm:
ex A I	— Perforatsiooniga kinofilmid pikkusega üle 30 m; negatiivfilm; filmi vahepositiivid
ex A II	— Perforatsiooniga kinofilmid pikkusega üle 30 m; positiivfilm
37.06	Kinofilm, valgustatud ja ilmutatud, sisaldab üksnes helirada, negatiiv- või positiivfilm
ex 37.07	Muud kinofilmid, valgustatud ja ilmutatud, helirajaga või ilma, negatiiv- või positiivfilmid: — Mängufilmid
41.01	Toornahad (värsked või soolatud, kuivatatud, pikeldatud või painitud), laustatud või laustamata, sh villaga lambanahk
41.02	Veise- ja hobuseliste nahad (sh pühvlinahad), v.a rubriikidesse nr 41.06, 41.07 ja 41.08 kuuluvad nahad:
ex A	— Veise- või hobuseliste nahk, pargitud, edasi töötlemata
41.09	Nahalaastud jm naha- või plastnahajäätmed, edasiseks töötluks kõlbmatud; nahatolm, nahapulber ja nahapuru

Ühise tollitariifistiku nr	Kauba kirjeldus
1	2
ex 43.01	Toorkarusnahad: — Küüliku- ja mägranahad
ex 44.01	Küttepuit palkide, halgude, okste või haokubudena; puidujäätmed, sh saepuru: — Küttepuit okaspuidust ja männi- ja kuuselaastudena
44.03	Töötlemata puit, kooritud või koorimata või ainult jämedalt tahutud: B — Muud
44.04	Puit, jämedalt kanditud või poolkanditud, muul viisil töötlemata: ex B — Muu, v.a pappel
44.05	Pikuti saetud puit, lõhestatud või kooritud, edasi töötlemata, paksusega üle 5 mm: ex B — Okaspuidust, v.a kastide, sõelade jms valmistamiseks mõeldud väikesed laud
44.07	Raudteede ja trammiteede puitliiprid
ex 46.03	Korvpunutised, vitspunutised jms ruumilise vormiga tooted, valmistatud vahetult punumismaterjalidest või rubriikides 46.01 või 46.02 nimetatud punumismaterjalidest; käsnkõrvitsast tooted: — Pudeliümbrised
47.02	Makulatuur (paberi- ja papijäätmed); ainult pabermassi valmistamiseks sobivad paberi- ja papijäätmed
50.01	Lahtihaspeldamiseks sobivad siidiussikookonid
54.01	Lina, töödeldud, ent ketramata; linatakud ja -jäätmed (sh lõngajäätmed ja kohestatud jäätmed)
58.04	Karusriie ja šenillriie (v.a rubriiki 55.08 kuuluv froteerätikuriie jms froteeriie ja rubriiki 58.05 kuuluv riie) ex B — Puuvillane samet, sile
ex 70.10	Klaasist korvpudelid, flakoonid (lihvitud klaasist pudelid), purgid, kannud, väikesed rohu-pudelid, ampullid jm klaasmahutid kaupade pakendamiseks või transpordiks; klaaskorgid jm klaasist sulgemisvahendid: — Klaasist korvpudelid ja flakoonid mahutavusega mitte üle 5 liitri
ex 71.01	Pärlid, töödeldud või mitte, kuid kinnitamata, niidile lükkimata ning raamistamata (v.a töötlemata pärlid, mis on ajutiselt niidile lukitud nende transportimise hõlbustamiseks): — Pärlid, töötlemata
71.02	Vääriskivid ja poolvääriskivid, töötlemata, lihvitud või muul viisil töödeldud, kuid nõoreile lükkimata, raamistamata ning kinnitamata (v.a sorteerimata vääris- ja poolvääriskivid, mis on transportimise hõlbustamiseks ajutiselt nõoreile lukitud)
71.07	Kuld (sh platinaga pinnatud kuld), töötlemata, pooltöödeldud

Ühise tollitariifistiku nr	Kauba kirjeldus
1	2
71.09	Plaatina jm plaatina rühma metallid, töötlemata või pooltöödeldud
71.11	Kullasepa- ja juveliiritööde väärismetallijäätmed, muud väärismetallijäätmed ja -murd
ex 72.01	Mündid: — Käibelt kõrvaldatud mündid
74.01	Vasekivi, töötlemata vask (rafineerimata või rafineeritud); vasejätmed ja -murd
75.01	Niklikivi, niklispess jm nikkelmetallurgia vaheproduktid; töötlemata nikkel (v.a niklist galvaniseerimisanoodid); niklijäätmed ja -murd
75.02	Niklist latid, vardad, profiilid; niklist traat
ex	Niklist latid, vardad, profiilid; niklist traat, v.a metallniit või -ribad, mida kasutatakse lameeriide, kaunistusnöõride, kardpaelte ja kaunistuste valmistamiseks
	— Niklisulamist, mis sisaldab üle 10 %, kuid alla 50 % niklit
	— Niklisulamist, mis sisaldab vähemalt 50 % niklit
75.03	Niklist plaadid, lehed ja ribad; foolium; niklipulber ja -helbed:
ex A	— Plaadid, lehed, ribad ja foolium, v.a metallniit või -ribad, mida kasutatakse lameeriide, kaunistusnöõride, kardpaelte ja kaunistuste valmistamiseks
	— niklisulamist, mis sisaldab üle 10 %, kuid alla 50 % niklit
	— niklisulamist, mis sisaldab vähemalt 50 % niklit
ex B	— Niklihelbed
75.04	Nikkeltorud ja nende toorikud; õõnesvardad ja toruliitmikud (nt muhvid, põlved, äärikud):
A	— Torud ja nende toorikud; õõnesvardad
75.05	Galvaniseerimisanoodid, töödeldud või mitte, sh elektrolüüsi teel saadud
76.01	Töötlemata alumiinium; alumiiniumijäätmed ja -murd:
B	Jäätmed ja murd
77.01	Töötlemata magneesium; magneesiumijäätmed (v.a ühesuurused laastud) ja -murd:
B	— Jäätmed ja murd
78.01	Töötlemata plii (sh hõbedalisandiga plii); pliijäätmed ja -murd:

Ühise tollitariifistiku nr	Kauba kirjeldus
1	2
B	— Jäätmed ja murd
79.01	Töötlemata tsink; tsingijäätmed ja -murd:
B	— Jäätmed ja murd
ex 80.01	Töötlemata tina; tinajäätmed ja -murd: — Jäätmed ja murd
81.04	Muud mitteväärismetallid, töödeldud või mitte, ja tooted nendest; metallkeraamika, töödeldud või mitte, ja tooted sellest:
ex 1J 1	— Antimonijäätmed ja -murd
86.09	Raudtee- ja trammivedurite ning -veeremi osad: — Telgedele kinnitatud rattad, teljed, rattad, metallrehvid, põiad, rummud jm raudteeveeremi rataste osad, kasutatavad
88.02	Lennuaparaadid, purilennukid ja tuulelohed; rotolangevarjud: ex B — Kasutatavad lennuaparaadid
ex 89.01	Laevad, paadid jm ujuvvahendid, mis ei kuulu rubriikidesse nr 89.02–89.05
ex B 1	Merelaevad
89.04	Lammutamisele määratud laevad, paadid jm ujuvvahendid
ex 91.01	Taskukellad, käekellad jm samalaadsed väikekellad, k.a stopperid: — Käivikregulaatoriga taskukellad
91.07	Väikekellade mehhanismid (sh stopperimehhanismid), kokku pandud: — Väikekellade mehhanismid (sh stopperimehhanismid), kokku pandud, käivikregulaatoriga
91.11	Muud kellade ja käekellade osad: C — Väikekellade mehhanismid, kokku panemata E — Reguleerimata väikekellade mehhanismid
92.10	Muusikariistade osad (v. a keeled), sh mängutooside rullid ja mehhanismid; metronoomid, helihargid ja kammertonviled: ex B — Akordionite keeled, helihargid, keeleplaadid, membraanid, nende osad ja nendega koos kasutatavad abivahendid